

جستاری در باب پیشینه ی اجتماعی- فرهنگی دست اندرکاران موزه می هو

(Miho Museum)

مؤسسين موزه می هو پیروان سرسخت فرقه مذهبی **شینجی شوومی کای** (神慈秀明会 = shinjishumeikai) هستند. این فرقه در سال ۱۹۷۰ از دین مادری خود **سکای کیوسی کی او** (sekaikyuseikyo = 世界救世教) (مکتب نجات جهان) که شاه باورهای آنرا به ارث می برد منشعب شد و به فعالیت های تبلیغاتی مستقل پرداخت که البته همراه با فراز و نشیب هائی نیز بوده است.

پیشوای دین **سکای کیوسی کی او** شخصی به نام **موکی چی اوکادا** (Mokichi Okada = 岡田茂吉) بود که مریدانش مقام او را تا مرتبه خدائی افزایش داده بودند. نوشته های انتخابی او به مثابه آیات الهی ورد مجالس عبادی مذهبی در سراسر ژاپن شمرده می شد. قابل توجه است که خدای آغازین این شاخه دینی **دای کو میو** (daikomyo = 大光明) (نور بی کران) بوده و هست. نام دیگر این خدا **می روکو** (miroku = 弥勒) می باشد که همان میترا ی ایرانی است که در سانسکریت به **مایتریا** (maitreya) معروف است. لازم است تاکید کنم که اشاعه باورهای می روکو در ژاپن سرآغاز شکل گیری فلسفه بودیسم در این کشور بوده است. اصولا بودیسم ژاپن با بودیسم هند و کشورهای آسیای جنوب شرقی تفاوت فاحش دارد. بودیسم ژاپن را به روایتی بودیسم میترائی می نامند که به گمان قوی بوسیله شاگردان مانی از طریق چین به این کشور آورده شده است.

اوکادا پیشوای و مرجع دین **سکای کیوسی کی او** به عنوان فرستاده یا نماینده می روکو رسالت تابش نور او را بر روی خلائق زمین به عهده دارد؛ مریدان **اوکادا** او را ترکیبی از انسان و خدا بحساب می آورده اند. بعد از **اوکادا خانم می هوکو کویاما** (Mihoko Koyama = 小山美秀子) به عنوان مرجع فرقه **شینجی شوومی کای** (تاسیس ۱۹۴۹) در همین مجموعه **سکای کیوسی کی او** سمت مبلغ و اشاعه دهنده آموزش های **اوکادا** و جذب هر چه بیشتر مریدان دین را به عهده داشته است. بعد از مرگ **اوکادا** (در سال ۱۹۵۵) بر سر جانشینی او بین خانم **کویاما** و دیگر رهبران اختلافات ایجاد می شود که نهایتا سبب انشعاب فرقه **شینجی شوومی کای** از دین **سکای کیوسی کی او** در سال ۱۹۷۰ می شود. از این تاریخ به بعد این دو شاخه مذهبی نسبت به هم موضع خصمانه ای اتخاذ کرده، هر کدام خود را جانشین حقیقی و بلامنازع **اوکادا** قلمداد می کنند.

فعالیت های مستقلانه فرقه **شینجی شوومی کای** کلاً در سه حوزه چشمگیر است. فعالیت های این فرقه (مخصوصاً تا قبل از ۱۹۹۷ که نقطه عطفی در تاریخ فعالیت های آن بحساب می آید) تحت مرجعیت خانم **کویاما** و با الهام از آموزش های **اوکادا** عبارت بودند از: افزایش مریدان، تشویق تمایلات و گرایش های هنری و تولید محصولات کشاورزی بدون استفاده از سموم کشاورزی. **کویاما** برای جذب مردم به این فرقه به راه های گوناگون متوسل می شود. با افزایش

روز بروز مریدان و کسب درآمدهای کلان از این طریق، این فرقه قادر می شود تا مراکز دینی، فرهنگی و هنری بسیار مجللی را در گوشه و کنار ژاپن تاسیس کند. چون فعالیت های فرقه **شینجی شوومی کای** اغلب از حد عرف جامعه خارج می شد مورد انتقادات شدید گروه های روشنفکری و دینی قرار می گرفت. فرقه را متهم به اخاذی، تجارت و حتی کاهبرداری و پنهان کاری هم کرده اند. ولی فعالیت های فرقه بهمان منوال ادامه داشت تا بالاخره در سال ۱۹۹۷ به مناسبت فشارهای منتقدانه اجتماعی مجبور شدند در روش ها تجدید نظر کنند و اعتماد از دست رفته را بنحوی باز گردانند. فرقه تصمیم می گیرد از این پس از افراط در تبلیغات و جذب بی رویه مریدان به پرهیزد و بیشتر هم خود را به پالایش روحانی اختصاص دهد.

در همین دورانست (۱۹۹۷) که موزه **می هو** تاسیس می شود. این موزه با هزینه ای برابر با پنجاه بلیون ین ساخته می شود و بهمین میزان اقلام هنری عصر باستان جهان خریداری شده و در آن نگهداری می شود.

و اما ریشه نام **می هو**؟ در جستجوی منابع موفق نشدم مستقیماً به تبار این نام پی ببرم ولی حدس میزنم این نام از نام خود **می هو کو کویاما** (Mihoko koyama = 小山美秀子) مؤسس و مرجع مورد ستایش فرقه **شینجی شوومی کای** گرفته شده باشد. آیا خود او در چنین انتخابی پیشقدم بوده یا مریدان او بجهت تجلیل و قدردانی از وی چنین تصمیمی گرفته اند مطلبی است نیازمند تحقیق بیشتر.

در نهایت نتیجه بررسی من گواه اینست که خود فرقه دینی شینجی شوومی کای با میترا نیسم و یا بودیسم میترا نی مرتبط است ولی نام می هو با میترا رابطه مستقیم ندارد.

جمشیدی جمشیدی- اوساکا